

har fremdeles været enige om, at Vidner, og saavidt fornødent Parterne selv, burde kunne stævnes til Vidneførsel for Søs og Handelsretten med Aftens Varsel, jfr. Udkastets § 36 in fine, og at Gjæsteretsbehandling i det Hele bør komme til Anvendelse med Hensyn til de under en for Søs og Handelsretten verserende Sag udenfor Kjøbenhavn optagne Thingsvidner. Derimod have Meningerne i Udvalget været deelte betræffende det Spørgsmaal, om det ogsaa naar Vidneførsel foregaaer i overordentlige Retsmøder skal være nødvendigt, at foruden Formanden 4 Bisiddere ere tilstede, eller om Tallet, naar saadant findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, kan indskrænkes til 2. Fra den ene Side betragter man det nemlig som noget grundvæsentligt, at alle de Dommere, der skulle dømme i Sagen, overvære ikke blot de egentlige Retsforhandlinger, men navnlig ogsaa Vidneførselen, for at de ret kunne faae et levende og fylldigt Indtryk af denne, medens man fra den anden Side vel anseer det for ønskeligt, men just ikke nødvendigt, at alle Dommerne overvære Vidneførselen, og frygter for, at en streng Fastholdelse af den Regel, som den førstnævnte Anskuelse vil opstille, kan medføre overmaade stor Besvær og Uleilighed, naar man tænker sig det, dog vel ikke saa ganske sjældne, Tilfælde, at en Sag med Vidneførsel gaaer igjennem flere Retsmøder, igjennem flere Maanedes, maaskee fra et Kvartal ind i et andet. Denne Meningsforskjellighed berøer iøvrigt videre paa den forskjellige Maade, hvorpaa Udvalgets Medlemmer stille sig til Spørgsmaalet om Beviistheorien, hvorom nærmere nedenfor. — Et enkelt Medlem af Udvalget (A. Hage) troer endelig, at der burde indrømmes Parterne Ret til directe at rette Spørgsmaal til Vidnerne, men Udvalgets øvrige Medlemmer kunne ikke ansee en saadan Forandring for tilraadelig.

Med Hensyn til Udkastets § 40 (Udvalgets § 43) finder man kun Anledning til at foreslaae nogen Redactionsforandring, hvorved Meningen formeentlig vil blive klarere. Her fremtræder imidlertid den væsentligste Uenighed imellem Udvalgets Medlemmer, idet 4 af disse (A. Hage, S. Hage, Lütken og Thune)

mene, at der efter Udkastets § 40 bør indskydes en Paragraph af det Indhold, at Søs og Handelsretten, uden at være indskrænket til de lovbestemte Beviser, efter et frit Skjøn over samtlige foreliggende Omstændigheder skal afgjøre, om Bevis er tilveiebragt eller ikke. Til Forsvar for denne Anskuelse anføres, at det deels er unaturligt at binde en Ret, der for Størstedelen sammensættes af ikke-retskyndige Elementer, strengt til Lovens Regler, hvortil de ikke kunne forudsættes at have tilbørligt Kjendskab, ved Bedømmelsen af det Factiske i Sagen, hvad der kan antages at foreligge og da hvorledes, — en Bedømmelse, hvorved det netop maa ønskes og tilsigtes at det særligt sagkyndige, men ikke-retskærde, Element skal gjøre sig selvstændigt gjældende, og deels i og for sig synes at maatte erkjendes, at den bedste og paalideligste Overbeviisning om, at Noget forholder sig paa en vis Maade, opnaaes, naar den støtter sig paa samtlige Omstændigheder i deres Heelhed, og at, ligesom andre Data end de, som Lovene nævner som fuldgjældige Beviser, kunne ved deres Sammentræffen og efter de særlige Forhold afgive fuldt saa megen Sikkerhed for en vis Anskuelsses Rigtighed, som netop hine lovbestemte Beviisdata, saaledes kunne ogsaa disse i det enkelte Tilfælde, ifølge deres egen indre Vælfæenhed eller paa Grund af andre Omstændigheder, være lidet skikkede til at begrunde en fuld Overbeviisning om det, der efter dem ifølge Lovene skal ansees beviist. Ingen vil saaledes til Exempel kunne benægte, at et Vidne, ifølge den bestemte, Sandhedens Præg hørende, Maade, hvorpaa det udtaler sig, og dets hele Personlighed, kan afgive endog større Garanti for Rigtigheden af det Bevidnede, end to Vidner, der udtale sig vakkende eller tilbageholdende, uden dog at kunne henføres under D. L.'s 1—13—20 om ustadige Vidner, og som ved deres personlige Forhold, deels i Almindelighed deels særligt til en af Sagens Parter, paadrage sig en naturlig Mistanke for ikke at tage det saa aldeles nøie med hvad de sige, skjøndt der ikke ere Data tilstede, der i Medfør af Lovene berettiger til at betegne dem som ulovfaste Vidner. — Udvalgets 3 andre Medlemmer (Alberti, Klein og Larsen) holde for, at det i Henseende til Beviis-